28.2.2017

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Lausuntopyyntö U 68 / 2016

Elisan lausunto sähköisen viestinnän sääntelykehyksen uudistamiseksi

Elisa yhtyy pääosin valtioneuvoston U-kirjelmässä esitettyihin kantoihin.

Elisa pitää komission ehdotusta lainsäädännön uudesta tavoitteesta (widespread access to and take-up of very high capasity connectivity) kannatettavana ja perusteltuna. **Komission konkreettiset ehdotukset eivät kuitenkaan kaikilta osin tue uuden tavoitteen toteuttamista.**

Nykyinen, EU-direktiiveihin perustuva, sääntelykokonaisuus on mittava ja yksityiskohtainen. Tämä on osittain johtanut sekä kansalliselle viranomaiselle että operaattoreille merkittävään hallinnolliseen taakkaan, joka ei ole lisännyt asiakashyötyjä. **Elisa pitäisi perusteltuna, että EU-tason sääntelyä merkittävästi yksinkertaistettaisiin, selkiytettäisiin ja vähennettäisiin.**

Suomen telemarkkina on monessa suhteessa kehittynyt paremmin kuin markkinat muualla EU:n jäsenvaltiossa. **Suomalaisten mobiiliidatan käyttö on maailman huippua, kuten myös verkkojen kattavuus ja laatu.** Markkinoiden eroavaisuudet eri jäsenvaltioissa ovat merkittäviä. EU-sääntelyllä ei tule tasapäistää markkinoita, vaan sääntelyssä tulee hyödyntää markkinoiden best practise – käytäntöjä eurooppalaisen kilpailukyvyn lisäämiseksi.

Ehdotuksessa lainsäädännön välineeksi on valittu asetuksen sijaista **direktiivi**. Elisa pitää tätä perusteltuna, koska direktiivin implementoinnin yhteydessä voidaan paremmin huomioida eroavuudet jäsenvaltioiden markkinaolosuhteissa.

On valitettavaa, jos EU-sääntely johtaa asiakkaiden ja markkinan kannalta negatiiviseen kehitykseen. Tämä kehitys on ollut nähtävillä esimerkiksi EU:n roaming-asetuksessa, jonka EU-valmistelun yhteydessä kansallisia näkökohtia ei ole riittävästi huomioitu. Edellä mainituista syistä **Elisa ei kannata direktiivissä ehdotettua lainsäädäntövallan delegointia esimerkiksi täytäntöönpanoasetuksin komissiolle eikä Berecin toimivallan kasvua.** Elisa pitää perusteltuna, että kansallinen viranomainen voi huomioida kansallisten markkinoiden erityispiirteet.

Markkinat ja access-sääntely

Elisa pitää ehdotettua **investointisuunnitelmien keräämistä** ja siihen liittyvää viranomaisseurantaa ja -sanktiointia (artikla 22) komission ehdotuksen tavoitteiden (yritysten kannustaminen investoimaan huippunopeisiin yhteyksiin) vastaisena toimenpiteenä. Investointeja ohjaa ensisijaisesti asiakaskysyntä. Komission ehdotus on monimutkainen, byrokraattinen ja **täysin käytännölle vieras, eikä se miltään osin kannusta investointeihin**.

Ehdotuksessa Berecille ja komissiolle annetaan lisää toimivaltuuksia ns. transnational markkinoihin liittyen (artikla 64). Ehdotuksessa esitetään myös, että komissiolla olisi oikeus määritellä näihin markkinoihin ja tuotteisiin liittyviä teknisiä vaatimuksia. **Elisa ei usko, että eurooppalaista kilpailukykyä parantavat järjestelyt, jossa EU määrittää etukäteen käyttäjien tarvitseman tuotteistuksen.**

Elisa pitää **perusteltuna mahdollisuutta markkina-analyysisyklin pidentämiseen kolmesta vuodesta viiteen vuoteen**. Myös vaatimus tarkemmasta maantieteellisestä kilpailuanalyysistä on perusteltu. Tällä hetkellä huomattavan markkinavoiman analysoinnissa ei riittävässä määrin ole huomioitu esimerkiksi päällekkäisen kuituverkon merkitystä huomattavan markkinavoiman velvoitteisiin.

Esityksessä access-säätelyn painopistettä on siirretty fyysisen infrastuktuurin sääntelyyn (artikla 70). Ottaen huomioon tilanne Suomen mastojen antennipaikkojen vuokrausmarkkinalla ja tulevan 5 G verkon edellyttämä verkonrakentaminen **Elisa pitää perusteltuna erityisesti antennipaikkojen vuokraukseen liittyvän markkinan tarkempaa erityislainsäädäntöön perustuvaa kilpailuanalyysia**. Tältä osin myös komission ehdotus on kannatettava.

Elisa pitää kannatettava sitä, että syrjimättömyyssääntely on vaihtoehto hintasääntelylle (artiklat 68 ja 72). Ehdotuksessa esitetty syrjimättömyysarviointi on kuitenkin käytännössä raskasta ja monimutkaista toteuttaa. Jotta sääntelyn keventämiseen pyrkivä ehdotus olisi myös käytännössä sovellettavissa, sitä tulisi merkittävästi yksinkertaistaa.

Ehdotuksessa esitetään kattohintoja matkaviestinverkon ja kiinteän verkon terminointihinnoille (artikla 73). **Roaming-sääntelyn vuoksi Elisa pitää välttämättömänä mobiiliterminointihinnan maksimihinnan sääntelyä direktiivitasolla.** EU:n määrittelemä kustannuslaskentajärjestelmä ei tässä tapauksessa ole kuitenkaan perusteltu. Sen sijaan ehdotuksessa määriteltyä **kiinteän verkon terminoinnin kattohintaa (0,14 snt/min) Elisa ei pidä tarpeellisena**. Sääntelyä ei puolla kiinteän verkon vähittäistason kilpailutilanne ja se, että näil-

le tuotteille on markkinoilla useita korvaavia tuotteita. Lisäksi ehdotettu taso ei miltään osin ole realistinen Suomen monioperaattoriympäristössä.

Elisa pitää hyvänä, että ehdotuksessa huomioidaan verkkoinvestointeihin liittyvät riskit ja **kannustetaan** tämä huomioiden **yhteisinvestointeihin** (artikla 74). Säännös on kuitenkin monimutkainen ja sen suhde huomattavan markkinavoiman sääntelyyn jää epäselväksi.

Elisa ei pidä tarpeellisena säännellä kupariverkon purkamisen (mitigration from legacy infrastructure) edellytyksiä EU-tasolla (artikla 78). Kupariverkon purkamiseen liittyen Suomessa on omaksuttu Viestintäviraston johdolla toimiva käytäntö, jota ei ole syytä monimutkaistaa ehdotuksen mukaisella menettelyllä.

Taajuudet

Voimassaolevien direktiivien mukaisella **taajuussääntelyllä on Suomessa saavutettu erinomaisia tuloksia**. Taajuuksien käyttöaste on maailman korkeimmalla tasolla. Esityksessä ehdotetaan komissiolle useita eri valtuutuksia taajuuksiin liittyen. **Elisan näkemyksen mukaan taajuuspoliittiset päätökset pitäisi säilyttää mahdollisimman pitkälle kansallisessa päätösvallassa nykyisessä laajuudessa.**

Elisa ei pidä tarpeellisena, että taajuuksiin liittyviä kansallisia asiakirjoja/päätösprosessiin liittyviä asiakirjoja tulee toimittaa Berecille, komissiolle tai muille jäsenvaltioille (artikla 35) ns. peer review -menettelyyn. Tämä lisää tarpeettomasti sääntelyyn liittyvää hallinnollista taakkaa ja byrokratiaa.

Elisa pitää kannatettavana toimilupien voimassaoloajan pidentämistä 25 vuoteen (artikla 49). Kannatettava uudistus on myös mahdollisuus pidentää toimilupien voimassaoloaikaa siten, että taajuusalueiden käyttöoikeudet päättyvät samanaikaisesti (artikla 49). Pidämme ennakoitavuuden kannalta **hyvänä myös ehdotettua uutta säännöstä siitä, että taajuuksien uudistamista koskevat päätökset tulee tehdä vähintään kolme vuotta ennen toimiluvan päättymistä (artikla 50)**.

Käyttäjien oikeudet

Elisan näkemys on, että käyttäjien oikeuksia koskevaa sääntelyä voidaan direktiivissä merkittävästi keventää nykyisestä. Suomessa ja EU:ssa on korkeatasoinen, yleinen kuluttajansuojasääntely, jonka johdosta toimialan erityissääntelylle ei ole perusteita. Ehdotuksessa käyttäjien oikeuksia koskevaa sääntelyä ei merkittävässä määrin esitetä kevennettäväksi eli tavoite tasapuolisesta sääntely-ympäristöstä ei toteudu.

Ehdotuksessa esitetään sopimuksen sisällön sääntelyn keventämistä, mutta tilalle on luotu **laaja ja yksityiskohtainen tiedonantovelvollisuus**, johon liittyy Berecin määrittelemä yleinen malli (artikla 95). **Elisa ei pidä tätä tarpeellisena.** Markkinoilla on tarjolla hyvin erilaisia palveluita ja palvelut kehittyvät jatkuvasti. Yleisen kuluttajansuojalainsäädännön edellyttämät tiedot ovat riittävät myös viestintäpalveluiden osalta.

Elisa pitää kannatettavana sitä, että ehdotus mahdollistaa yli kahden vuoden määräaikaiset sopimukset kansallisella päätöksellä (artikla 98). Nämä voivat olla investointien takaisinmaksuajan kannalta hyödyllisiä kuluttajille. **Elisa pitää myös erittäin perusteltuna ehdotusta siitä, että lainsäädännöstä tai muusta regulatiivisesta syystä tehty muutos ei automaattisesti anna kuluttajalle irtisanomisoikeutta (artikla 98).**

Elisa sinänsä kannattaa käyttäjien oikeuksia koskevaa täysharmonisointia. **Palveluiden laajempi tarjonta EU:ssa edellyttää, että kuluttajien oikeuksia koskevat säännökset ovat yhteneväiset eri jäsenvaltioissa.** Suomessakaan ei EU-sääntelyn ylittävä kuluttajansuoja ole tarpeen.

<u>Yleispalvelu</u>

Elisan näkemyksen mukaan **yleispalvelun sääntelyä tulisi yksinkertaistaa ja tavoitteena tulisi olla mahdollisuus markkinakehityksen salliessa kokonaan luopua yleispalvelun sääntelystä**. Palveluiden saatavuus pystytään pitkälti turvaamaan käytössä olevien, esimerkiksi taajuuksiin liittyvien peittovelvoitteiden avulla.

Esityksessä yleispalvelun kohde määritellään ensisijaisesti ”a fixed location”. Tämä kuitenkin tarkoittanee, että yleispalvelun arvioinnissa voidaan huomioida myös matkaviestinpalvelut. **Elisa pitää tärkeänä, että jatkossakin arvioinnissa voidaan ottaa huomioon sekä kiinteän verkon että matkaviestinverkon palvelut.**

<u>5G-toimintasuunnitelma</u>

Elisa suhtautuu toimintasuunnitelmaan positiivisesti ja kannattaa sitä. Suunnitelmassa ei tule kuitenkaan pakottaa kuituinvestointeihin, koska nämä voivat olla pois muista, tärkeämmistä, verkkoinvestoinneista (toimenpide 4). Elisa huomauttaa myös, että **julkiset turvallisuuteen liittyvät palvelut (toimenpide 7) voidaan 5G-verkkojen ohella tarjota myös kaupallisissa GSM-, 3G- ja LTE-verkoissa.**

28.2.2017

WiFi-esitys

Suomessa on käytössä markkinaehtoisesti kattavat mobiiliverkot, joissa on mahdollista käyttää mobiilidataa rajoituksetta ja edullisilla hinnoilla. Näin ollen **Elisa ei pidä WiFi-asetuksen sisältämiä ehdotuksia tarpeellisina.** Päinvastoin, yhden verkkoteknologian subventoiminen häiritsee normaalia markkinaehtoista toimintaa.

Kunnioittavasti

ELISA OYJ

Jyri Järvihaavisto
yhteiskuntasuhdejohtaja